

NORGES HØYESTERETT

Den 29. juni 2010 avsa Høyesterett dom i

HR-2010-01127-A, (sak nr. 2010/414), straffesak, anke over dom,

I.

A (advokat Frode Sulland)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (kst. statsadvokat Tarjei Istad)

II.

Den offentlige påtalemyndighet (kst. statsadvokat Tarjei Istad)

mot

A (advokat Frode Sulland)

B (advokat Anders Brosveet)

C (advokat Cato Schiøtz)

III.

B (advokat Anders Brosveet)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (kst. statsadvokat Tarjei Istad)

IV.

C (advokat Cato Schiøtz)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (kst. statsadvokat Tarjei Istad)

V.

D AS (advokat Cato Schiøtz)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (kst. statsadvokat Tarjei Istad)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Bårdsen**: Saken gjelder overtredelse av kulturminneloven § 27 og straffeloven § 317, i forbindelse med fjerning og salg i flere ledd av inventar i en fredet bygning.
- (2) Den fredede bygningen er en barfrøstue som står på Koppangtunet i Stor-Elvdal. Bygningen ble oppført i 1809 på Trønnes, fredet i 1923 og flyttet til Koppangtunet i 1975. Den er et sjeldent eksempel på karakteristisk lokal byggeskikk utviklet mot slutten av 1700-tallet, særlig kjennetegnet ved et bislag i to etasjer av reisverk og laft med sadeltak vinkelrett på hovedbygningen. Innredningen på fredningstiden var i tråd med det typiske for østerdalsstuer.
- (3) Økokrim statsadvokatembeter tok 27. november 2008 ut tiltale mot A for overtredelse av kulturminneloven § 27 første straffalternativ jf. § 15 fjerde ledd, jf. tidligere lov om bygningsfreding §§ 1 og 2, med følgende grunnlag:

”Onsdag 27. juli 2005 på Koppangtunet i Stor-Elvdal tok han ut inventar fra Barfrøstue, Gammelstu Trønnes, og solgte det for 290 000 kroner til C (D AS). Inventaret er fredet ved Kirkedepartementets vedtak 6. juni 1923, tinglyst 1. august 1923. Følgende fredet inventar inngikk i salget: 1 stk skatoll m/overskap, 1 stk framskap, 1 stk matskap, 1 stk klokke, 1 stk stor hylle, 1 stk liten hylle, 2 stk hjørne/hengeskap og ca 15 m veggbenker.”
- (4) Samme dag ble C og B satt under tiltale for overtredelse av straffeloven § 317 første, fjerde og sjette ledd for suksessive kjøp av de samme gjenstandene. Det ble også utferdiget inndragningsforelegg på 110 000 kroner mot D AS, med hjemmel i straffeloven § 34 første ledd, jf. fjerde ledd, jf. § 37 d. C er daglig leder i dette selskapet.
- (5) Ved Nord-Østerdal tingretts dom 14. april 2009 ble alle tre funnet skyldige, likevel slik at ansvaret måtte begrenses til å gjelde skatoll, framskap, matskap og veggbenker. For så vidt gjaldt klokke, to hyller og to hjørneskap la tingretten til grunn at disse ikke var omfattet av fredningsvedtaket. Dommen ble avsagt under dissens. En meddommer stemte for frifinnelse, en for at alle gjenstandene var omfattet, mens sorenskriveren stemte for det som ble rettens resultat. Straffen for A ble satt til fengsel i 30 dager, og for C til fengsel i 14 dager. B ble idømt bot på 30 000 kroner, og måtte tåle inndragning av de fredede deler av inventaret. For D AS ble det fastsatt inndragning av 110 000 kroner.
- (6) Etter anker fra de domfelte og påtalemyndigheten avsa Eidsivating lagmannsrett 1. februar 2010 dom med slik domsslutning:
 - ”1. A, født 26.02.1964, dømmes for overtredelse av kulturminneloven § 27 første punktum til fengsel i 30 – tredve – dager som gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år. Han idømmes en bot på 20 000 – tyvetusen – kroner til statskassen; subsidiært 20 – tyve – dagers fengsel.**
 - 2. C, født 27.05.1957, dømmes for overtredelse av straffeloven § 317 første, fjerde og sjette ledd til fengsel i 21 – enogtyve – dager som gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år. Han idømmes en bot på 20 000 – tyvetusen – kroner til statskassen; subsidiært 20 – tyve – dagers fengsel.**

3. **B, født 18.06.1952, dømmes for overtredelse av straffeloven § 317 første, fjerde og sjette ledd til fengsel i 21 – enogtyve – dager som gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år. Han idømmes en bot på 20 000 – tyvetusen – kroner til statskassen; subsidiært 20 – tyve – dagers fengsel.**

Han må tåle inndragning av 1 stk skatoll m/overskap, 1 stk framskap, 1 stk matskap, 1 stk klokke, 1 stk stor hylle, 1 stk liten hylle, 2 stk hjørne/hengskap og ca 15 m veggbenker, jf straffeloven § 35 første ledd.

4. **Det foretas inndragning etter straffeloven § 34 første ledd overfor D AS av 110 000 – etthundreogtitusen – kroner.”**

- (7) Lagmannsretten kom til at alle gjenstandene nevnt i tiltalen var omfattet av fredningsvedtaket.
- (8) A anket lagmannsrettens dom til Høyesterett med hensyn til saksbehandlingen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet. C anket over saksbehandlingen, lovanvendelsen og straffutmålingen. B anket over saksbehandlingen, lovanvendelsen, straffutmålingen og inndragningen. D AS anket over inndragningen. Påtalemyndigheten motanket over straffutmålingen. Ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning 16. april 2010 er ankene tillatt fremmet, med unntak for de domfeltes anker over lagmannsrettens saksbehandling.
- (9) *Jeg er kommet til at anken fra A ikke fører frem, men at ankene fra C, B og D AS delvis fører frem. Påtalemyndighetens motanke må avvises for A og B, og forkastes for C.*
- (10) Tiltalen og inndragningsforelegget bygger på at de aktuelle gjenstandene er fredet ved Kirkedepartementets vedtak 6. juni 1923, med hjemmel i lov um bygningsfreding §§ 1 og 2. Det er gjort gjeldende at gjenstandene ikke er fredet, og jeg ser først på dette spørsmålet.
- (11) Jeg tar utgangspunkt i at loven gjelder ”bygningsfreding”, og at §§ 1 og 2 knytter seg til ”bygninger eller luter av bygninger”. I forarbeidene til loven tales særlig om ”byggverk”, jf. Ot.prp. nr. 4 (1920) side 5. Selve fredningsvedtaket består i at ordene ”Barfrøstue”, ”Gammelstu-Trønnes” og ”Storelvdalen” er tatt inn i departementets liste over ”bygninger m.v.” som skulle fredes ved vedtaket. Ved tinglysningen er fredningsobjektet angitt som ”Barfrøstue”. Det er således bygningen som er fredet, og det var det som kunne fredes ved loven. Spørsmålet om gjenstandene er fredet, blir da i realiteten et spørsmål om å fastlegge hjemmelslovens rekkevidde.
- (12) Loven fra 1920 hjemlet ikke fredning av løst inventar. Dette er annerledes i kulturminneloven 1978, som etter § 15 første ledd tredje punktum gir anledning til fredning av større løst inventar der særlige grunner tilsier dette. Det fremgår av forarbeidene til kulturminneloven at man her utvidet fredningsadgangen sammenlignet med 1920-loven, jf. Ot.prp. nr. 7 (1977-1978) side 31. Gjenstandene nevnt i tiltalen vil derfor bare være fredet i den utstrekning disse utgjør en del av den fredede bygningen.
- (13) Det er ikke tvilsomt at ”bygning” ikke bare omfatter de konstruktive bygningsdeler i snevrere forstand. Både i lovgivningen, sedvanen og i dagligtalen sikter man i ulike sammenhenger – blant annet ved overdragelse – gjerne videre, slik at også blant annet en hel del tilbehør og inkorporerte elementer omfattes.

- (14) Lov om bygningsfredning fra 1920 er – slik jeg oppfatter det – basert på en forholdsvis åpen og bred tilnærming til bygningsbegrepet, ikke minst ut fra de kunst- og kulturhistoriske hensyn som ble trukket frem som lovens grunnlag og formål, se blant annet Ot.prp. nr. 4 (1920) side 5. Riksantikvarens praktisering av loven bekrefter en slik tilnærming, og viser – så langt praksis er presentert for Høyesterett – at avgrensningen av vernelovgivningens bygningsbegrep i noen grad må bli formålsbestemt. En slik tilnærming innebærer ikke – slik de domfelte har anført – noen utvidende tolkning av bygningsbegrepet. Samtidig tilsier både legalitetsprinsippet og hensynet til eierinteressene at man ikke trekker dette hensynet for vidt, eller lar avgrensningen bero på et helt konkret og lite forutsigbart skjønn.
- (15) Etter kulturminneloven § 15 første ledd omfatter et vedtak om fredning av bygning ”fast inventar” i denne. Dette må anses som en videreføring av rettsstilstanden under 1920-loven, jf. Ot.prp. nr. 7 (1977–1978) side 22. Det uttales der at ”[n]aglefast inventar og tilbehør vil vel som regel kunne betraktes som del av bygningen, og derved fredes” også under den eldre lov.
- (16) Uttrykket ”fast” inventar er flertydig. Språklig kan det både forstås som inventar som rent fysisk sitter fast, men også som inventar som etter fast tradisjon eller praksis utgjør en del av møbleringen. Ofte vil nok de vernehensyn som begrunner vedtaket om fredning av en bygning, tilsi at også dette siste bevares i bygningen. Men jeg ser det likevel slik at man med uttrykksmåten ”fast inventar” sikter til gjenstander som på en eller annen måte er fysisk festet til bygningen for øvrig. Jeg viser i denne forbindelse til at § 15 nettopp skiller mellom ”fast” og ”løst” inventar, og at verneinteressen for så vidt gjelder løst inventar etter 1978-loven da eventuelt kan ivaretas ved særskilt fredning.
- (17) Lagmannsretten har tatt utgangspunkt i at ”alle gjenstandene som kreves tilbakeført, inngår i det faste innredningsmønsteret for stuene på storgårder i Østerdalen”, og at den ”historiske og bruksmessige tilknytningen mellom bygning og inventar, får særlig tyngde når det er spørsmål om hva som er fast inventar i bygningsfredningslovens forstand”. Den har videre gitt uttrykk for at det – i denne forstand – faste inventaret må omfattes i sin helhet, om formålet med fredningen skal oppnås. Jeg er enig i at dette helhetsperspektivet, og hensynet til fredningens formål, er relevant. Men det ligger i det jeg har sagt om min forståelse av vernelovgivningen, at det er grunn til å legge særlig vekt på graden av sammenføring, om fjerning medfører skade på bygningen for øvrig, eller på annen måte representerer et spille av økonomiske eller kulturhistoriske verdier.
- (18) Spørsmålet om noe er en del av den fredede bygningen, må etter mitt syn vurderes i forhold til den enkelte gjenstand. Om det aktuelle inventaret heter det i lagmannsrettens dom:

”Det er på det rene at det opprinnelige panelet i hvert fall bak framskapet ble tatt ned i 2005 etter at skapet var løsnet fra veggen. Deretter er spikerslag og bygningsplast påsatt, og veggen er panelt dels med gammel og dels med ny panel. Det er således satt opp ny panel både i hjørnene mot gavlveggen og ved framskapets bakside ... Ut fra dette og observasjonene under befaringene og det fremlagte bildemateriell, legger lagmannsretten til grunn at skap dels har vært felt inn i panelet, dels har vært solid festet med spiker. Til slutt har sentrale deler av inventaret blitt sluttet sammen av en ca. 15 meter lang benk som er meddratt i bakkant mot vegg og nøye tilpasset skap, og festet i golv med plugg i tilpassede hull.

Framskapet var fast montert med spiker til tømmervegg og panelet med listverk var tilpasset skapet. Stripene på skapsidene tilsier også at skapet har vært tilpasset tidligere panelkledninger eller festet med en form for listverk. Framskapet har således vært bygd inn i veggen og blitt kledd inn ved det panel som dekker veggen.

Matskapet var plassert i hjørnet mot innervegg slik at baksiden og venstre skapside var plassert mot vegg. Lagmannsretten finner det klart at veggen bak skapet ikke har hatt panel. Nye og malte panelkledninger gjør at rekonstruksjon av sikker tidligere plassering ikke er mulig. Også det fremlagte bildemateriale bekrefter at matskapet var innebygd etter gjenoppføringen i 1975. Det er blant annet fotografier som viser spikerhull i paneloverliggeren over skapet. Også matskapet har således vært bygd inn i veggen og blitt kledd inn ved det panel som dekker veggen.

Hjørneskapene har vært montert utenpå veggpanelet og har vært innfestet med spiker via en form for hjørnelister som var en del av skapene. De to hjørneskapene har således vært fast montert på veggen. Lagmannsretten finner det klart at hjørneskapene har vært fast montert slik at skapene lå an mot underliggerne i panelet.

Skatollet har vært tatt ut av Barfrøstua og plassert i en annen bygning den siste tiden før flyttingen i 1975. Det foreligger fotomateriale fra 1972 som viser at den panelte tømmerveggen var dekket av en finérplate på det sted hvor skatollet hadde sin plass. Denne platen har en trekant på toppen, og dette passer godt med formen på toppen av skatollet. Fotografier viser også at platen er lagt utenpå underliggerne i panelet, og at overliggerne ender mot toppen av finérplaten. Skatollet har vært montert inn mot panelunderliggeren og festet med spiker gjennom bakveggen.

Benkene som sto langs ytterveggene har klart vært fastmontert og tilsluttet skapene. Benkene hadde bare ben foran med endeplugger som var plassert i hull i golvet. I bakkant var benkene innfestet til vegg. Benkene var tilpasset skapene ved at de var avsluttet, og tilpasset mot både framskap og skatollet, og også til panelet på ytterveggen.

Klokka ble på samme måte som skatollet tatt ut av Barfrøstuen. Den var ikke skrudd fast, men festet i veggen med en streng og til benken med en festekloss.

Hyllene var festet til vegg med spiker. Det gjelder en geværhylle på nordvegg og en liten bokhylle på østveggen.”

- (19) Ut fra den beskrivelsen lagmannsretten her gir, er jeg enig i at framskap, matskap, skatoll og benker utgjør et hele som bygningsmessig er tilpasset og fastmontert i en slik grad at det ut fra de vernehensyn som begrunner fredningen, er naturlig å anse dem som en del av bygningen. I likhet med tingrettens formann legger jeg da også en viss vekt på at bygningen ved fjerningen av disse deler fremstod som mangelfull – det måtte foretas endringer og reparasjoner for å skjule skadene på vegger og gulv; nytt panel ble satt opp, og opprinnelig panel og maling med dekor ble helt eller delvis fjernet.
- (20) Jeg er videre enig med tingrettens formann i at klokke, hjørneskap og hyller ikke kan anses som en del av bygningen. Her er det tale om enklere veggfesting med spiker utenpå panelet, og flytting kunne skje uten nevneverdig skade. Disse gjenstandene er derfor ikke fredet.
- (21) Jeg går da over til de enkelte domfelte.
- (22) A er av lagmannsretten dømt for uaktsom overtredelse av kulturminneloven § 27 første straffalternativ, for å ha tatt ut og solgt fredet inventar, slik dette er beskrevet i tiltalen. Av det jeg har sagt om fredningsvedtakets rekkevidde, følger at fellelsen av A må begrenses til framskap, matskap, skatoll og benker.

- (23) A har gjort gjeldende at straffansvaret er foreldet, ettersom strafferammen for overtredelse av kulturminneloven § 27 første straffalternativ er ett år, og foreldelsesfristen på to år etter straffeloven § 67 første ledd da er løpt ut.
- (24) Jeg er ikke enig i at ansvaret er foreldet. Etter kulturminneloven § 27 annet alternativ øker strafferammen under ”særdeles skjerpene omstendigheter” til fengsel i to år. Det følger av sikker praksis at der en slik sideramme knyttes til generelle forhold, er det normalt også denne forhøyede rammen som er avgjørende for foreldelsesfristens lengde, jf. Rt. 1962 side 494, Rt. 1992 side 723, Rt. 1995 side 374 og Rt. 1995 side 1577. Undertiden må løsningen bli en annen, ut fra en tolkning av det aktuelle straffebud. Men for kulturminneloven § 27 må man etter mitt syn holde seg til det alminnelige utgangspunktet. Jeg viser til Ot.prp. nr. 50 (1998–1999) side 36, som blant annet gjaldt omredigering av nettopp § 27, og hvor det særlig fremheves at ”foreldelsesfristen for brudd på første alternativ følger fristen for brudd på annet alternativ”. Det pekes samme sted på at foreldelsesfristen da blir fem år, og at det er ”behov for at overtredelser av kulturminneloven har en slik foreldelsesfrist”.
- (25) As anke må på denne bakgrunn forkastes.
- (26) Påtalemyndigheten har motanket over straffutmålingen. As anke er mottatt hos Økokrim 12. februar 2010, mens motanken er avgitt 1. mars. Fristen etter straffeprosessloven § 311 på én uke er derfor oversittet, og påtalemyndighetens anke må da avvises. A har ikke anket over straffutmålingen. Høyesterett har likevel – utenfor ankene – kompetanse til å prøve denne, og eventuelt endre den i domfeltes favør, jf. straffeprosessloven § 342 annet ledd nr. 2. Ut fra omstendighetene vil jeg bemerke følgende:
- (27) Lagmannsretten har lagt til grunn at A opptrådte grovt uaktsomt, ettersom han ut fra forholdene hadde en sterk mistanke om at fredningen omfattet inventaret, men bevisst unnlot å ta de nødvendige skritt overfor vernemyndighetene for å få en avklaring. Lagmannsretten har videre fremhevet at det er tale om gjenstander med stor kulturhistorisk verdi, og at det er gjort irreversible skader. Det er også lagt vekt på at formålet var å oppnå en betydelig økonomisk gevinst, og at A forsøkte å holde fjerningen skjult ved å konstruere uriktige forklaringer til offentlige myndigheter.
- (28) Jeg er enig med lagmannsretten i at dette er sentralt ved straffutmålingen, og at det som utgangspunkt vil være riktig med ubetinget fengsel i tilfeller som dette. Jeg er imidlertid også enig i at tidsforløpet – det er snart fem år siden det straffbare forhold fant sted – må medføre at fengselsstraffen gjøres betinget, men at den da kombineres med en ubetinget bot. Selv om domfellelsen nå gjelder færre gjenstander enn for lagmannsretten, ser jeg ikke grunn til noen reduksjon verken av den betingede fengselstraffen på 30 dager, eller den ubetingede boten på 20 000 kroner som lagmannsretten har fastsatt.
- (29) C og B er av lagmannsretten dømt for uaktsomt heleri, jf. straffeloven § 317 første, fjerde og sjette ledd, ved at C kjøpte det fredede inventaret fra A, og at B deretter kjøpte dette fra C. Jeg ser først på et par fellesspørsmål for disse to.
- (30) Fellelsen av dem omfatter som nevnt § 317 fjerde ledd om *grovt* heleri, hvilket gir en øvre strafferamme på seks års fengsel. Det følger imidlertid direkte av ordlyden i § 317 sjette ledd at uaktsomhetsansvaret er begrenset til overtredelse av samme bestemmelses *første*

og annet ledd, og jeg antar – slik også aktor for Høyesterett har gitt uttrykk for – at det da ikke er adgang til å subsumere uaktsomme helerier under fjerde ledd, jf. også Ot.prp. nr. 53 (1992–1993) side 29. Strafferammen etter sjetten ledd på to års fengsel gjelder altså enten uaktsomheten er simpel eller grov, og også der overtredelsen objektivt sett ellers måtte anses som grov.

- (31) Det er gjort gjeldende at fellelse for heleri er utelukket der helerens bidrag er tilsagt før den opprinnelige lovovertrædelsen, men i stedet må bedømmes som psykisk medvirkning til denne – i hvert fall så langt slik medvirkning kan straffes.
- (32) Dette er etter mitt syn en for generell tilnærming. Løsningen vil bero på flere forhold, herunder hvilken form for heleri det er tale om. Ved for eksempel *bistandsheleri* er en slik synsmåte nærliggende. Vårt tilfelle gjelder *mottaksalternativet*. Jeg har ikke funnet holdepunkter i verken rettspraksis eller teori for at ikke mottaksheleri avtalt før den opprinnelige lovovertrædelsen kan pådømmes etter straffeloven § 317. Og det står for meg som klart at man her har å gjøre med en selvstendig forbrytelse.
- (33) Jeg ser da på de konkrete forhold for C. Lagmannsretten la til grunn at han burde ha skjønnet at inventaret var fredet, ut fra sitt kjennskap til gjenstandene og til fredningen, samt sin bakgrunn som profesjonell antikvitetshandler. Lagmannsretten fant at C hadde vært i tvil med hensyn til fredningens rekkevidde, og at han ut fra situasjonen da burde ha søkt avklaring med vernemyndighetene. Jeg kan ikke se at lagmannsretten ved dette har lagt til grunn en for streng aktsomhetsnorm.
- (34) C har anket over straffutmålingen, og påtalemyndighetens motanke er for hans vedkommende rettidig. Lagmannsretten har hatt som utgangspunkt at straffen for et heleri av denne type normalt må bli ubetinget fengsel. Det er særlig vist til at det er tale om verdier på mange hundre tusen kroner, en gevinst for C på 110 000 kroner, og at heleriet knytter seg til brudd på kulturminneloven. Tidsforløpet tilsa imidlertid at fengselsstraffen på 21 dager måtte gjøres betinget, og da kombineres med en ubetinget bot på 20 000 kroner.
- (35) Jeg minner om at lagmannsretten har hatt fellelse etter straffeloven § 317 fjerde ledd som ramme – altså et maksimum på seks års fengsel. Som jeg har redegjort for, er dette feil. Øvre strafferamme for uaktsomt heleri er uansett fengsel i to år. Men noe utslag i den konkrete straffen har denne feilen neppe fått, og jeg kan i all hovedsak slutte meg til lagmannsrettens syn på straffutmålingen. Jeg føyer til at en viss differensiering mellom A – som var eier og etter loven hovedansvarlig for å etterleve fredningen – og C er velgrunnet. På den andre siden kommer hensynet til en effektiv håndheving av vernelovgivningen overfor nettopp de profesjonelle oppkjøpere. Selv om fellelsen også for C gjelder færre gjenstander enn det som lå til grunn for lagmannsrettens dom, er jeg etter dette kommet til at straffen kan bli stående også for hans del.
- (36) Cs anke over lovanvendelsen og straffutmålingen blir etter dette å forkaste, likevel slik at fellelsen etter straffeloven § 317 fjerde ledd utgår. Påtalemyndighetens motanke over straffutmålingen forkastes.
- (37) B har i sin anke over lovanvendelsen under skyldspørsmålet gjort gjeldende at lagmannsretten har anvendt en for streng aktsomhetsnorm når den har dømt ham for overtrædelse av straffeloven § 317 første og sjetten ledd. Jeg er ikke enig i dette.

- (38) Det fremgår av lagmannsrettens dom at B har gode kulturhistoriske kunnskaper, at han var kjent med at bygningen var fredet, og at han tok opp med C spørsmålet om inventaret kunne flyttes. Han undersøkte imidlertid ikke selv inventaret – herunder graden av sammenføring – på annen måte enn ved hjelp av fotografier, til tross for at man av bildene kunne se klare tegn på innbygging. Og de forsikringer han mottok fra C, var – etter det jeg må legge til grunn ut fra redegjørelsen i lagmannsrettens dom – nokså generelle. De innebar i hvert fall ikke at B kunne basere seg på at spørsmålet om flytting var avklart med vernemyndighetene. Og jeg er enig med tingretten og lagmannsretten i at det ut fra forholdene da var uforsvarlig av ham å la egne undersøkelser ligge.
- (39) Bs anke gjelder også straffutmålingen. Det foreligger mottanke fra påtalemyndigheten, men denne er fremsatt for sent.
- (40) B hadde handlet med C tidligere uten problemer, og C er av lagmannsretten beskrevet som ”en meget erfaren antikvitetshandler med et seriøst opplegg for sin forretningsvirksomhet”. Bs uaktsomhet ligger således i det nedre sjikt av det straffbare. Ved straffutmålingen er det etter mitt syn derfor grunn til en mer markert differensiering mellom C og B enn den lagmannsretten har foretatt. Etter omstendighetene bør den betingede fengselsstraffen utgå.
- (41) Det er foretatt inndragning av hele det flyttede inventaret hos B, med hjemmel i straffeloven § 35 første ledd. Inndragningen bør utvilsomt opprettholdes, men må begrenses til matskap, framskap, skatoll og benker.
- (42) D AS har anket over lagmannsrettens dom for så vidt gjelder inndragning av utbytte på 110 000 kroner, jf. straffeloven § 34. Beløpet er netto overskudd ved handelen, og ut fra partenes prosessopplegg legger jeg dette til grunn, selv om lovens utgangspunkt er bruttoinndragning. Ut fra mitt syn på rekkevidden av fredningen finner jeg grunn til en viss reduksjon, og at inndragningsansvaret da passende kan settes til 90 000 kroner.
- (43) Jeg stemmer for denne

DOM :

1. Anken fra A forkastes.
2. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 2, gjøres den endring at fellelsen gjelder straffeloven § 317 første og sjette ledd. For øvrig forkastes anken fra C.
3. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 3, gjøres den endring at fellelsen gjelder straffeloven § 317 første og sjette ledd, og at fengselsstraffen utgår. Inndragningsansvaret begrenses til ett skatoll med overskap, ett framskap, ett matskap og ca. 15 meter veggbenker. For øvrig forkastes anken fra B.
4. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 4, gjøres den endring at inndragningen overfor D AS settes til 90 000 – nittitusen – kroner.
5. Påtalemyndighetens anke avvises for A og B, og forkastes for C.

- (44) Dommar **Utgård:** Eg er i det hovudsaklege og i resultatet einig med førstvoterande.
- (45) Dommer **Indreberg:** Likeså.
- (46) Dommer **Møse:** Likeså.
- (47) Dommer **Coward:** Likeså.
- (48) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Anken fra A forkastes.
2. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 2, gjøres den endring at fellelsen gjelder straffeloven § 317 første og sjettem ledd. For øvrig forkastes anken fra C.
3. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 3, gjøres den endring at fellelsen gjelder straffeloven § 317 første og sjettem ledd, og at fengselsstraffen utgår. Inndragningsansvaret begrenses til ett skatoll med overskap, ett framskap, ett matskap og ca. 15 meter veggbenker. For øvrig forkastes anken fra B.
4. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 4, gjøres den endring at inndragningen overfor D AS settes til 90 000 – nittitusen – kroner.
5. Påtalemyndighetens anke avvises for A og B, og forkastes for C.

Riktig utskrift bekreftes: